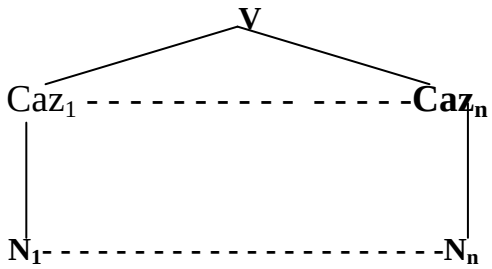
NOȚIUNEA DE CVASI-PREDICAȚIE ŞI ROLUL EI ÎN CLASIFICAREA VERBELOR

Camelia Dragomir
Universitatea *Ovidius* Constanța

În acest studiu ne propunem să urmărim rolul cvasi-predicației în clasificarea verbelor, tipurile de cvasi-predicații şi modul de reprezentare a structurilor frastice supraetajate.

1.“Prin cvasi – predicație se înțelege o predicație cu cel puțin un argument vid - în termenii dependenței din gramatica cazurilor un sub-arbore (sub-tree) - guvernat de **V**(verb), în care unul dintre **N**(nume), cel imediat guvernat de unul dintre rolurile cazuale la rândul lor imediat guvernate de **V**, este vid (empty)” (Anderson, 1972a, 23).
Astfel, dacă un sub-arbore în reprezentarea de mai jos (i):

(i)

este o cvasi-predicație, cel puțin unul dintre $\mathbf{N_1}$, …..$\mathbf{N_n}$, este vid.

Structura de adâncime este organizată pe mai multe niveluri şi cu ajutorul cvasi-predicațiilor putem da seamă de structuri “mai de adâncime” decât acelea considerate ca atare în gramatica de tip generativ-transformațional.

ISSN – 12223 – 7248 © Ovidius University Press

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

O cvasi-predicație poate fi aplicată unei game largi de structuri frastice care implică "complements"(engl.) – complementele sunt determinanții impuşi de cadrul cazual specific unui verb **V**.

Numele vid este un **N** diferit de celelalte şi nespecificat semantic, ceea ce înseamnă că din punct de vedere lexical nu are un corespondent fonematic. Fiind vid, i se pot aplica diverse operații, operații relevante pentru cvasi-predicație.

Nu ne propunem să intrăm în amănunte legate de operațiile aplicate şi de regulile care stabilesc ordinea lor de aplicare, de regulile de formare a segmentelor complexe şi nici de regulile de formare a subiectului şi obiectului.

2. Pentru realizarea unei clasificări a verbelor ne interesează în primul rând modul de redare a structurilor complexe care implică cele două argumente semantice de tip spațial: un **Ablativ** al stării inițiale şi un **Locativ** al stării finale. Este vorba de structuri cu **verbe incoative şi cauzative.**

2.1 **Verbele incoative** presupun o structură de adâncime supraetajată, deci existența unui predicat abstract. Pot fi numite şi verbe de schimbare de stare sau, cum sunt adesea numite în studiile româneşti de specialitate – **verbe eventive.**

Maria Manoliu Manea (1977, 112) vorbeşte de o trăsătură [+Incoativ] prezentă la verbele care exprimă o schimbare, o trecere de la o stare la alta ca în:

(1) Prințul *s-a transformat* din broască în rândunică.
(2) Bordeiul *a devenit* palat**.**
(3) Zăpada s-*a topit.*
(4) Ana s-*a bucurat*.
(5) Ana *a întinerit.*

În (1), (2) sunt prezente în structura de suprafață atât starea inițială cât şi starea finală, în timp ce în (3), (4) şi (5) apare doar starea finală.

În reprezentarea structurilor de adâncime, autoarea foloseşte relațiile cazuale care apar în teoria localistă a gramaticii cazurilor – **Ablativul stării inițiale** şi la **Locativul stării finale** (în realitate un **Locativ Alativ**).

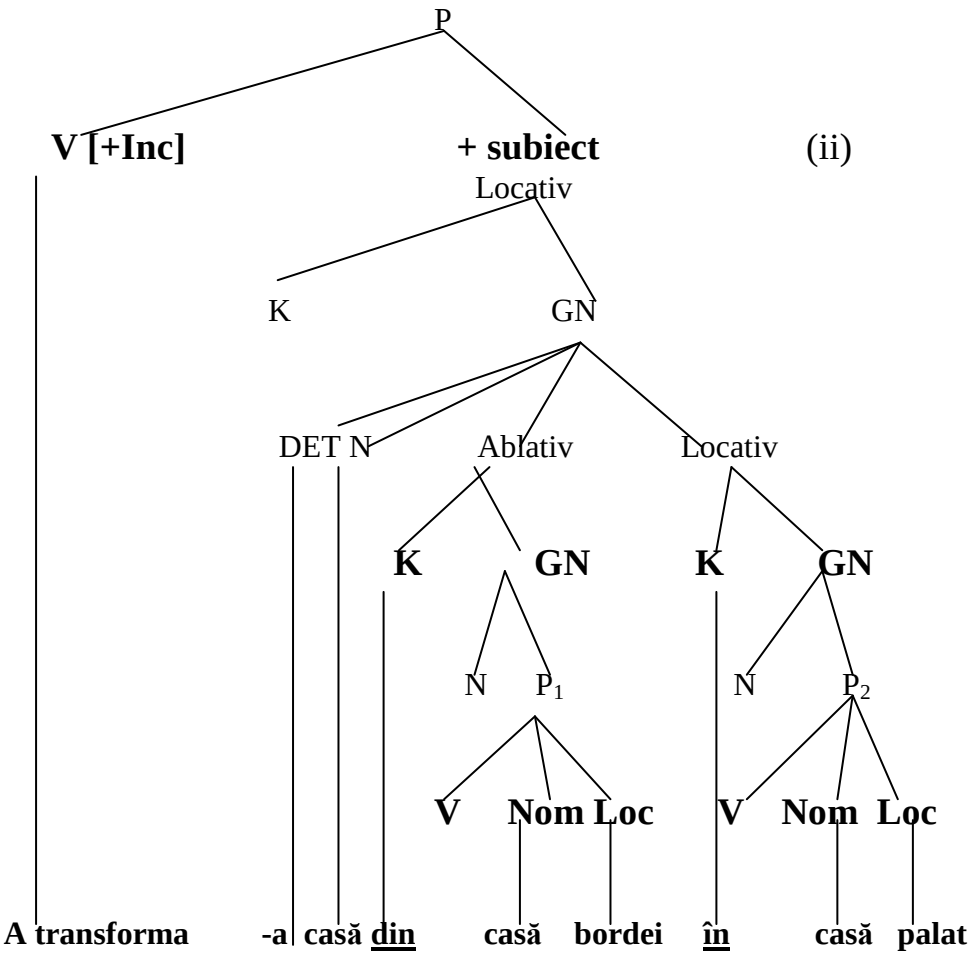
Astfel,

(6) Casa *s-a transformat* din bordei în palat.

ar avea următoarea reprezentare (ii):

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

Structurile cu *a deveni* şi *a transforma* cer în structura de suprafață apariția unui **GN** aflat sub nodul **Locativ**, care indică starea finală, iar structurile cu

verbe ca *a îmbătrâni* (a deveni bătrân), *a întineri* (a deveni tânăr), *a se încălzi* (a deveni cald), *a înțepeni* (a deveni țeapăn) etc presupun încorporarea în structura verbului a auxiliantului de devenire şi de asemenea radicalul verbului conține **Locativul**.

J. M. Anderson (1971) arată că incoativele sunt echivalentele intranzitive ale cauzativelor.

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

De cele mai multe ori, în limba română, incoativele se realizează cu ajutorul unor structuri verbale cu pronume reflexiv

(7) Perdelele se decolorează. => Perdelele devin decolorate.

Structurile cu reflexiv în limba română sunt de fapt structuri derivate care apar în urma unor operații de transformare (Pană Dindelegan, 1974, 113-132).
Există şi câteva cazuri când pronumele reflexiv nu apare:

(8) Bunica *îmbătrâneşte*. => Bunica *devine bătrână*.

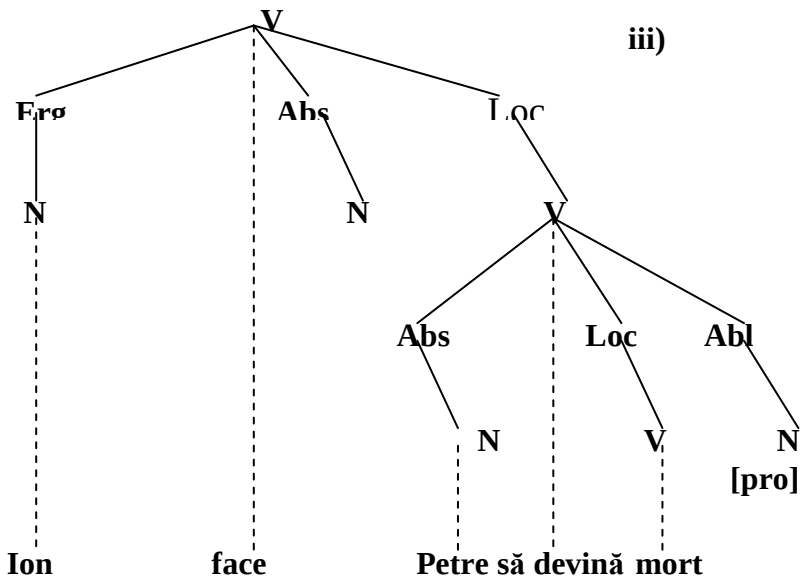
2.2 Nu ne vom opri la structuri care conțin chiar în structura de suprafață un verb cauzativ ci la structura cu verb cauzativ lexical – un lexem verbal care cuprinde în sine trăsătura [+cauzativ].
O astfel de structură ar fi (Anderson, 1972b, 121):

(9) Ion îl *omoară* pe Petre.

structură echivalentă cu:

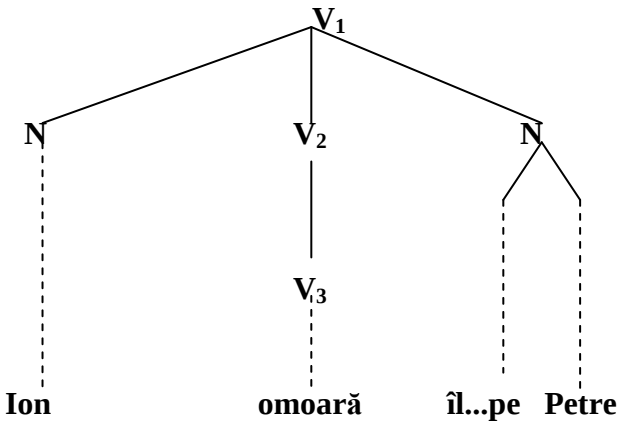
(10) Ion îl *face* pe Petre *să devină (fie) mort*.

Structura de adâncime pentru *Ion îl omoară pe Petre* este mult asemănătoare cu aceea realizată pentru *Ion îl face pe Petre să plece*.
Structura de adâncime ar arăta astfel (iii):

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

În urma copierii la nivelurile superioare a cazurilor şi numelor de la nivelurile inferioare, a ştergerilor şi a aplicării regulilor de formare a segmentelor complexe şi a regulilor de formare a subiectului şi obiectului, această structură ar arăta astfel (iv):

(iv)

unde
$\mathbf{V_1}$ = a face;$\mathbf{V_2}$ = a deveni; $\mathbf{V_3}$ = mort
$\mathbf{V_1 + V_2 + V_3}$ se lexicalizează în limba română prin *a omorî* sau *a ucide*. Echivalentul non cauzativ al acestor verbe este *a muri* care presupune o schimbare de stare şi care combină doar pe $\mathbf{V_2}$ şi $\mathbf{V_3}$ iar numărul actanților este cu unul mai puțin.
În cazul verbului *a omorî* apar doi actanți – două argumente, un **Erg** şi un **Abs**, intervenind însă trăsătura + cauzativ. J. Lyons (1995, 413) arată că prin aplicarea "cauzativizării" construcții cu un loc pot deveni construcții cu două locuri şi de asemenea din construcțiile cu două locuri prin aplicarea aceluiaşi tip de transformare se pot obține construcții cu trei locuri. Exemple:

(11) Mary *has* the book. Maria *are* cartea.
② ① ②

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

(12) John *gives* the book to Mary. Ion *îi dă* cartea Mariei.
① ② ③ ① ② ③

Cauzative sunt considerate verbele care conțin în structura de adâncime două predicate abstracte **A CAUZA** sau **A FACE** + **A DEVENI** (ceea ce înseamnă producerea cu control – *a cauza* - a unei schimbări de stare – *a deveni*).

Verbele cauzative morfologice sunt "caracterizate prin existența unei legături morfologice regulate, pentru o limbă dată (sufixare sau alte mijloace), între predicatul principal intranzitiv noncauzativ şi verbul bivalent (cu două argumente) cauzativ: *actual- actualiza*, *proaspăt- împrospăta*"(DSL, 92).

Structurile cu verb cauzativ sunt structuri complexe adică presupun în structura de adâncime un verb cauzativ – *a face* şi un verb incoativ – *a deveni* (*a ajunge la o anume stare*).

(13) Bunica *colorat* perdelele**.**

(14) Bunica a făcut ca perdelele *să fie (să devină) colorate*.

R. Godel (1950, 39-45) defineşte ideea de schimbare, de trecere de la o calitate la alta sau de la o stare la alta, ca pe o tensiune între doi poli. Cei doi poli pot reprezenta fie două calități diferite fie două intensități diferite ale aceleiaşi calități, fie două obiecte diferite. Verbele de acest tip presupun o schimbare în starea obiectului şi o cauză, o sursă care provoacă schimbarea reprezentată de subiectul – agent caracterizat prin trăsătua + Control.

J.M.Anderson consideră cauzative nu numai verbele tranzitive de tipul "*to do to*" – *a face să* – care conțin în structura lor afixe corespunzătoare (*a îmbunătăți*), dar şi verbele tranzitive identice din punct de vedere fonologic cu intranzitivele corespondente:

(15) engl: *He moves the stone – The stone moves,*

(16) rom: El *fierbe* mâncarea- Mâncarea *fierbe*.

De asemenea sunt cauzative şi verbele care nu au un corespondent intranzitiv - de exemplu *a repara*:

(17) Ion *repară* maşina. => Ion face ca maşina *să fie reparată*.

(18) Acum maşina *este reparată* (înainte fiind stricată)

față de *a citi* care nu este cauzativ:

(19) Ion *citeşte* revista. =>* Ion face ca revista să fie citită (starea revistei nu s-a modificat în urma acțiunii).

În perechea *a omorî – a muri* distincția semantică dintre cele două unități lexicale este prezența şi respectiv absența trăsăturii [Cauzativ].

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

J.M. Anderson precizează că în limba turcă există un sufix verbal, pentru situațiile în care trăsătura [Cauzativ] este prezentă.
Este important de precizat că prezența trăsăturii [+Cauzativ] implică existența unui **Ergativ** în enunț.

(20) Ion *repară* maşina.
Erg. Abs.

Pe de altă parte există verbe care pot avea atât utilizări incoative (care de asemenea presupun structuri supraetajate) cât şi cauzative. Într-o astfel de situație se găseşte verbul *a creşte*:

(21) Nivelul mării *creşte*. (incoativ)
(22) Ea îşi *creşte* copiii. (cauzativ).

Trebuie precizat că în situația cauzativelor numele – actant subiect deține capacitatea de a determina o schimbare de stare.
Atât la Maria Manoliu Manea, cât şi la Alexandra Cuniță, verbele direcționale sunt considerate verbe de tip cauzativ. "Verbele de tipul A FACE SĂ AIBĂ se înscriu într-un cadru cazual complex, ale cărui elemente constituente se organizează sub forma unei structuri etajate"(Cuniță 1994, 50).

Cele două limite, inițială şi finală, ale transferului sunt specificate prin cazurile **Ablativ** şi **Alativ**, iar obiectul transferat este reprezentat printr-un **Absolutiv**. Pentru că există control asupra transferului, **Ablativul** este dublat de **Ergativ.**

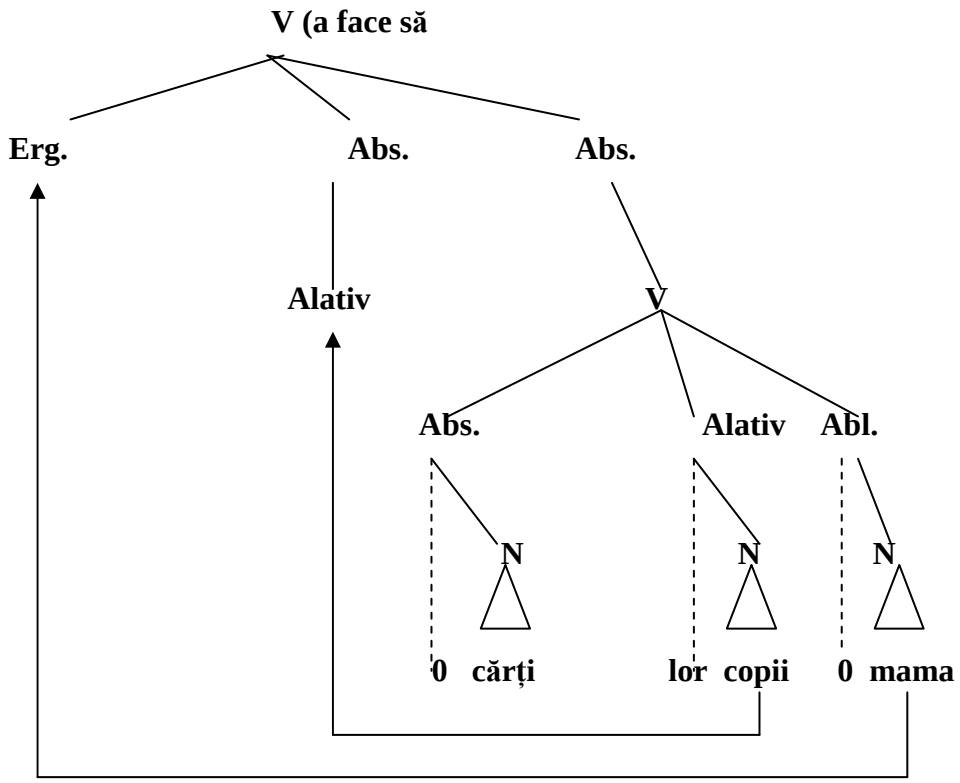
Astfel enunțul:

(23) Mama *dă* cărți copiilor.

are următoarea reprezentare (v):

(v)

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

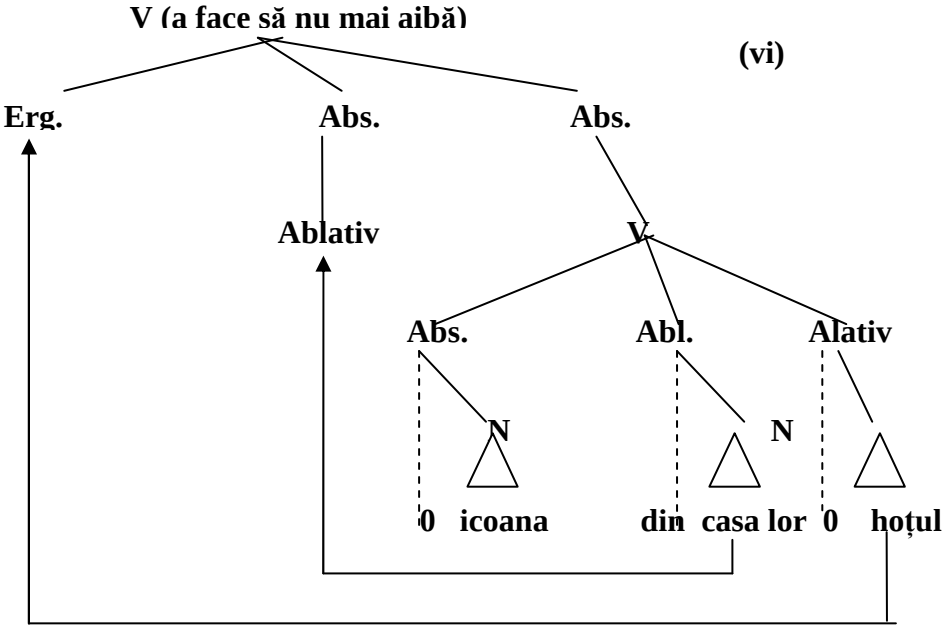
Mama dă cărți copiilor

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

În acelaşi mod se poate realiza şi reprezentarea pentru direcția inversă de transfer în care **Locativul Alativ** este dublat de **Ergativ**, iar verbul este de tipul A FACE SĂ NU AIBĂ.

Astfel pentru :

(*24)Hoțul fură icoana din casa lor*, reprezentarea este ca în (vi):

Hoțul fură icoana din casa lor

În acelaşi studiu, Alexandra Cuniță arată că există mai multe subclase de verbe cauzative care se încadrează în acest tip de structuri: A FACE SĂ VADĂ şi A FACE SĂ FACĂ (în care valoarea ergativă domină), A FACE SĂ CUNOASCĂ sau A FACE SĂ ŞTIE. Ca urmare şi verbele de comunicare presupun existența structurilor supraetajate, ceea ce a condus la excluderea lor din prezenta cercetare.

Credem că nu exagerăm dacă aducem argumente pentru considerarea şi a altor construcții ca reprezentând cvasi- predicații cuprinse în structurile supraetajate.

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

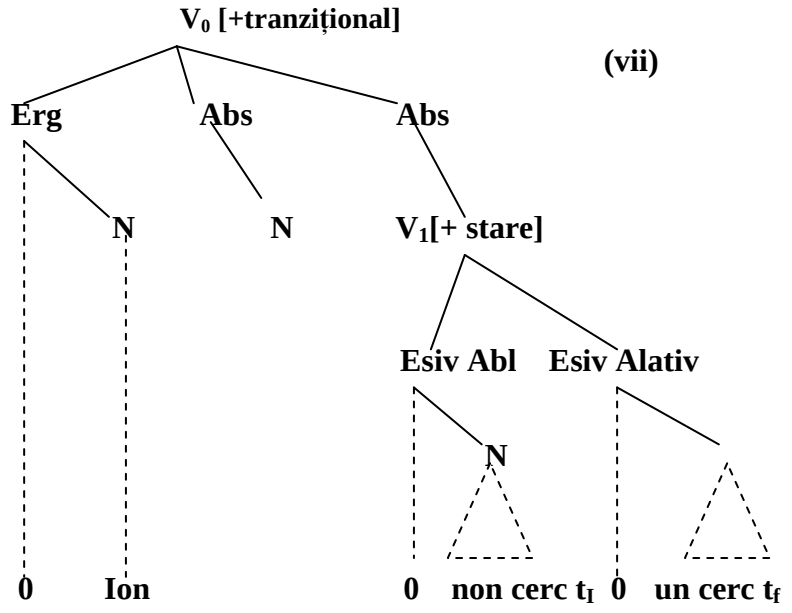
Am putea spune că în toate grupurile verbale în care unul sau mai multe argumente sunt redate printr-un set de trăsături cazuale de tipul [**Erg Abl**] şi [**Abs Loc**] intervin cvasi- predicațiile. Şi un [**Abs**] poate implica un **Ablativ** şi un **Alativ** (care presupun cele două stări ale **Abs** prin care acesta trece în urma desfăşurării procesului), deci o cvasi- predicație.

J.M.Anderson (1971) consideră că şi verbele cu obiect direct rezultativ sunt un tip special de verbe cauzative pentru că acțiunea verbului este intim legată de obiect. Obiectul ajunge să existe (*a construi, a crea, a produce*) sau este pus în afara existenței (*a demola, a distruge*). Şi într-un caz şi în celălalt este vorba de verbe care dau informații în legătură cu cele două stări ale obiectului- cea de dinainte de desfăşurarea procesului şi cea de după. Este vorba, pentru *a crea*, de nonexistență la $t_{inițial}$ şi existență la t_{final}, iar pentru *a distruge* de existență la $t_{inițial}$ şi de nonexistență la t_{final}.

Astfel

(25) Ion *trasează* un cerc.

se redă printr-un **Abs** sub care apare o cvasi-predicație cu **Esiv Ablativ** (reprezentând starea inițială) şi un **Esiv Alativ** (reprezentând starea finală) (vii):

Ion trasează un cerc

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

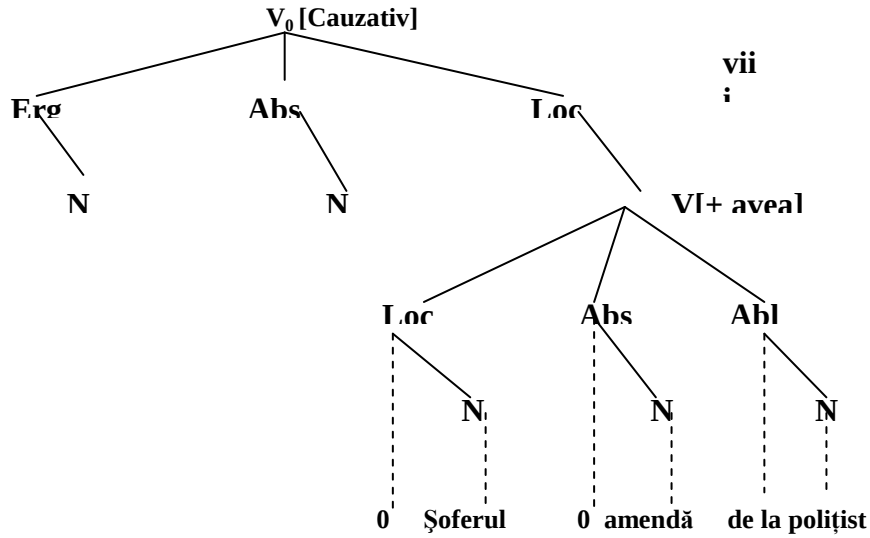
Astfel pentru un enunț ca:

(26) Polițistul *amendează* şoferul.
Erg Abs
Abl Loc

este evident că actantul subiect deține controlul asupra desfăşurării procesului deci argumentul va fi reprezentat de **Ergativ** iar actantul obiect direct este un **Absolutiv** care primeşte de la **Ergativ** o amendă. Amenda ajunge de la **Ergativ** la **Absolutiv**, ceea ce duce la combinarea în cadrul aceluiaşi argument a **Ablativului** ca sursă cu **Ergativul** şi a **Locativului Alativ** ca țintă cu **Absolutiv**. De fapt e vorba de obiectivizarea țintei, a **Locativului Alativ**.

Enunțul (26) poate fi parafrazat printr-o structură care conține un cauzativ (viii):

(27) ***Polițistul face ca şoferul să aibă amendă*.**

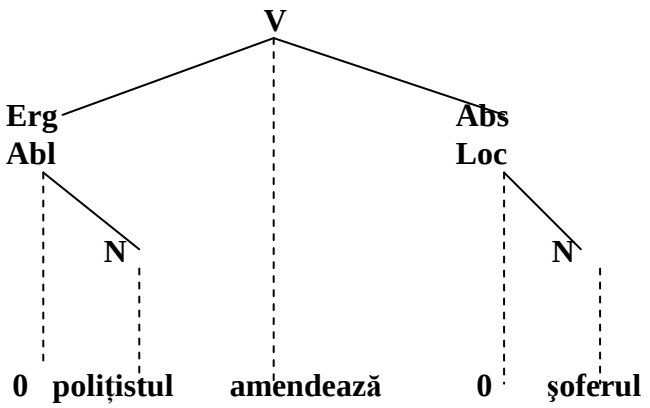

Cazurile de la nivelul inferior se ridică la nivelul superior dublând cazurile deja existente la acel nivel (9).

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

Verificând în DLRLC, DEX şi chiar DULR verbele care ar putea fi introduse în clasa din care face parte şi *a amenda* observăm că deşi nu au toate aceeaşi modalitate de structurare, acelaşi tipar în definiții (poate că un dicționar al verbelor descompuse în trăsături semice ar putea răspunde unei astfel de cerințe[)], există mărci care justifică apariția cvasi- predicației.

Parafrazele corespunzătoare acestor verbe permit apariția mărcilor [+ acțiune], [+ direcțional] şi chiar [+ cauzativ].

(9)

Poliţistul amendează şoferul

Astfel:
a ajuta = a da cuiva ajutor;
a antrena = a dezvolta calitățile unui sportiv (a face să fie antrenat); a trage după sine,
a avantaja = a da un avantaj; a face să aibă un avantaj
a boteza = a pune nume cuiva; a face să aibă un nume
a chema = a spune să se apropie; a face să vină aproape
a cenzura = a aplica cenzura;
a finanța = a acorda cuiva finanțare;
a şantaja = a supune pe cineva la şantaj.

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

3. Din cele arătate până acum, rezultă că predicația complexă (cvasi-predicația) poate funcționa ca un criteriu de partiție a verbelor în mai multe clase caracterizate printr-o schimbare de stare determinată cauzal. Concluzia la care ajungem este că, de fapt, se poate distinge o clasă de verbe cu mai multe subclase care apar în predicații complexe cu un prim verb de tip cauzativ. Tipul reprezentat de cel de-al doilea verb poate conduce la încadrarea într-o subclasă sau alta.

BIBLIOGRAFIE

DSL: *Dicționar general de științe: Științe ale limbii*, 1997, Ed.Științifică, Bucureşti.
Anderson, 1971: Anderson J.M., 1971 " *The grammar of case. Towards a localistic theory"*, Cambridge University press
Anderson, 1975a: Anderson J.M., 1975, "Maximi planudi in memoriam", în *Langages* nr. 38, Ed. Didier- Larousse, Paris, 81-103.
Anderson, 1975b: Anderson J.M., 1975, "La grammaire casuelle", în *Langages* nr. 38, Ed. Didier-Larousse, Paris, 18-64.
Anderson, John, 1972 a , Remarks on the hierarchz of quasi-predications (I), în RRL, XVII; nr.1, p.23-44, Bucureşti.
Anderson, John, 1972 b, Remarks on the hierarchz of quasi-predications (II), în RRL, XVII; nr.2, p.121-140, Bucureşti.
Anderson, John, 1972 c, Remarks on the hierarchz of quasi-predications (III), în RRL, XVII; nr. 3, p.193-202, Bucureşti.
Cristea, T., 1976, *Relations et formes casuelles en français contemporain,*Universitatea din Bucureşti.
Cristea, T., 1977, *Eléments de grammaire contrastive, domaine français – roumain,* Ed. didactică şi pedagogică, Bucureşti.
Cristea, T.,1975, *Le Locatif spatio-temporel en français contemporain,* Universitatea din Bucureşti.
Cuniță Al, 1994, "Les verbes (datifs) d'attribution: critères d'identification d'une classe verbale bilingue" în *Études Contrastives, Cahiers R/F*, Editura Saeculum, I.O., Bucureşti, 45-58.
Godel, 1950: Godel,R. ,"Verbes d'etat et verbes d'evenement" în *Cahiers de Ferdinand de Saussure*, 9, 39-45
Guțu- Romalo, V., 1973, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări,* Ed.Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.
Guțu Romalo, V., 1963, "În problema clasificării verbelor. Încercare de clasificare sintagmatică", în *SCL*, XIV, 1, 29-45.
Lyons, 1967: Lyons, J., 1967, "*A note on possessive, exitential and locative sentences"*, FL, 4, 1967.
Manoliu-Manea, M., 1977, "*Tipologie şi istorie. Elemente de sintaxă comparată romanică*", Universitatea Bucureşti.

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)

Pană Dindelegan, 1974: Pană Dindelegan, G., 1974, *Sintaxa transformațională a grupului verbal în limba română*, Ed. Academiei.
Pană-Dindelegan, G., 1972 b, "Analiza construcțiilor reflexive românești din perspectiva unei gramatici transformaționale", Partea I, în *SCL*, 4, 343-367, Partea a II-a, în *SCL* , 5, 471-491.
Pană-Dindelegan, G., 1974, *Sintaxa limbii române*, Sintaxa grupului verbal, Partea I, Universitatea București.
Papp, E., Rădulescu, M., 1975, "Verbe şi construcții cu sens factitiv – cauzativ în limba română", în LR, 2, XXIV, 101-121.
STLR, 1969: Vasiliu, Em., Golopenția-Eretescu, S., 1969, *Sintaxa transformațională a limbii române*, Ed.Academiei.
Vasiliu, Em., 1992, *Introducere în teoria limbii*, Ed. Academiei.
Vlăduț-Cuniță, A., 1974, "Remarques sur quelques verbes de mouvement causatifs roumains et français", în *BSRLR*, X, 15-22.
Vlăduț-Cuniță, A., 1979, *Le verbe et ses arguments* Universitatea București.
Vlăduț-Cuniță, A., 1980, "Remarques sur la syntaxe des verbes pronominaux dans les phrases factitives complexes", în *Le verbe roman*, BSRLR, XIV, 75-85.

DICȚIONARE:

DLRLC: Dicționarul limbii române literare contemporane, Ed.Academiei,Vol.I A-C, 1955, Vol. II D-L, 1956, Vol.III M-R, 1957, Vol IV S-Z, 1957.

La notion de quasi-predication et son role dans la classification des verbes (Résumé)

Dans cet article, nous nous sommes proposé de présenter le rôle de la "quasi-prédication" en vue d'une classification des verbes roumains, ainsi que de présenter quelques types de quasi-prédications et d'exemplifier la manière de représenter les structures à plusieurs niveaux. Nous avons pu remarquer que même les structures à verbes éventifs et à verbes causatifs se trouvent toujours dans des structures sur-étagées.

BDD-A3604 © 2002 Ovidius University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:36:58 UTC)